

Møteprotokoll

Bispemøtet 18.-19.mai 2022

Møtedato: 18.- 19.05.2022
Møtested: Clarion Hotell Oslo, Dronning Eufemias gate 15
Arkivsak: 18/00391

Til stede: Olav Fykse Tveit – preses
Ingeborg Midttømme – Møre biskop
Halvor Nordhaug – Bjørgvin biskop
Stein Reinertsen – Agder biskop
Olav Øygard – Nord-Hålogaland biskop
Herborg Finnset – Nidaros biskop
Kari Veiteberg – Oslo biskop
Anne Lise Ådnøy – Stavanger biskop
Jan Otto Myrseth – Tunsberg biskop
Kari Mangrud Alvsvåg – Borg biskop

Møtende varamedlemmer: Kirsten Almås for Solveig Fiske
Gunnar Braathen for Ann-Helen Fjeldstad Jusnes

Forfall: Solveig Fiske – Hamar biskop
Ann-Helen Fjeldstad Jusnes – Sør-Hålogaland biskop

Andre: Teologisk rådgiver BM Thomas Berbom – sak 19/22
Avdelingsdirektør KR Jan Christian Kielland – sak 19/22
Personalsjef KR Maude Chinhengo Hals – sak 17/22 pkt.9
Direktør KR Ingrid Vad Nilsen – sak 21/22
Avdelingsdirektør Torbjørn Backer Hjorthaug – sak 21/22
Prosjektdirektør Ann-Magritt Austenå – sak 21/22

Protokollfører: Elise Sandnes - generalsekretær

SAKSLISTE	Side
Godkjenning av innkalling og saksliste	
16/22 Innkalling og saksliste Bispemøtet 18.-19.mai 2022	2
Orienteringssaker	
17/22 Orienteringssaker mai 2022	2
Saker til behandling	
18/22 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd	3

19/22	Veileder for private stolaer	3
20/22	Tilleggsgavefondet - oppnevning av styre	4
21/22	Kirkelig organisering	5
22/22	Oppnevning av delegater til Lutherske Verdensforbunds generalforsamling i 2023	6
23/22	Eventuelt	7

16/22 Innkalling og saksliste Bispemøtet 18.-19.mai 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	16/22

Sammendrag

Saksliste og tidsplan for møtet er drøftet i administrasjonen og i Bispemøtets arbeidsutvalg 19.april d.å.

Bispemøtet vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

17/22 Orienteringssaker mai 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	17/22

Sammendrag

1. Protokoll BMAU 14.03
2. Protokoll BMAU 19.04
3. Årsrapport Bispemøtet 2021 – vedtatt i BMAU 14.mars 2022
4. Protokoll Kirkerådet 24.-25.mars 2022
5. Protokoll Mellom kirkelig råd - siste protokoll er fra møtet 27.januar 2022
6. Muntlig orientering fra jødedomsutvalget ved Herborg Finnset
7. Muntlig orientering fra Nordisk dåpsprosjekt ved Kari Veiteberg
Vedlagt er «Baptism in Time of Change – Recommendations 20.01.22
8. Trosopplæringskonferansen er 19.oktober på Lillestrøm. Arrangementet sammenfaller med Bispemøtet i oktober. Biskop Kari Mangrud Alvsvåg er innvilget permisjon fra Bispemøtet for å forrette gudstjenesten under konferansen. Biskopene er invitert til å delta.
9. Håndtering av varslingssaker – orientering ved personalsjef Maude Chinhengo Hals

Bispemøtet vedtak

Sakene tas til orientering.

18/22 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	18/22

Saksdokumentet er unntatt offentlighet

19/22 Veileder for private stolaer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	19/22

Sammendrag

Bispemøtet har fra Kirkerådet fått oversendt saken «Utforming av veileder for privateide stolaer» til behandling.

Som del av Kirkemøtesaken KM 11/21 Endringer i kirkeordningen og enkelte andre regelverk ble det i pkt. 5 gjort vedtak om endringer i Regler for bruk liturgiske klær.

Kirkerådet ber Bispemøtet ta stilling til veilederen, herunder formuleringer i den, om noen av de foreslått symbolene ikke bør være forhåndsgodkjent til bruk på stolaer, og om også andre symboler bør være forhåndsgodkjent til bruk på stolaer. Etter behandling i Bispemøtet vil saken gå til Kirkerådet, som gjør endelig vedtak om veilederen.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet har behandlet saken «Utforming av veileder for privateide stolaer».

Bispemøtet mener veilederen gir en god føring for godkjenning av privateide stolaer og hvilke symboler som kan benyttes på stolaene uten særskilt godkjenning av biskop.

Bispemøtet mener at

- symbolene til og med Alfa og Omega kan føyes til listen over forhåndsgodkjente symboler.
- det bør tydeliggjøres i veilederen at det er den liturgiske fargen som er hovedsymbolet på stolaen.
- symbolene krone, lyre og notekors kan tilføyes på listen over symboler som må godkjennes av biskopen.

Bispemøtet anbefaler den fremlagte veilederen med de merknadene som fremkommer av vedtaket og imøteser at den sendes videre til behandling i Kirkerådet.

20/22 Tilleggsgavefondet - oppnevning av styre

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	20/22

Sammendrag

Tilleggsgavefondet (TGF) består av midler som ble samlet inn av lutherske kirker i USA etter 2. verdenskrig til kirkelig gjenreisning i Finnmark og Nord-Troms. Tilleggsgaven ble reservert for «åndelig gjenreisning» i Den norske kirke, men da gaven ble gitt, ble den spesielle referansen til Finnmark og Nord-Troms utelatt slik at midlene kunne anvendes til tiltak av «pioneraktig karakter» i hele Den norske kirke. Grunnkapitalen var på om lag 2,4 mill kr da gaven ble gitt rett etter 2. verdenskrig. Pr 31.12.2021 har fondet samlet verdi på om lag 6,3 mill kroner. Frem til 2014 ble det utlyst midler årlig på mellom kr 250 000 og kr 400 000. Prosjektene som har fått støtte har i hovedsak mottatt mellom kr 50 000 og kr 100 000.

Avkastningen av fondets midler er gitt som tilskudd til ulike tiltak i samsvar med fondet formål. En rekke prosjekter er gjennom årene muliggjort med støtten fra TGF, men siste vedtak om utbetaling av midler til tiltak ble gjort i 2014 og siste utbetaling ble gjort i 2017.

Arbeidet med søknadsbehandling, oppfølging og rapportering av tilskudd fra fondet har imidlertid krevd mye administrativt arbeid fra fondets styre, Kirkerådet og den enkelte tilskuddsmottaker. Det ble derfor i KR 41/18 fremmet forslag om å avvikle TGF og la tilskuddet fra Tilleggsgavefondet bidra til å styrke rettssubjektet Den norske kirkes egenkapital. Saken ble besluttet av Kirkerådet og styret for TGF satte i gang forberedelsene med å avvikle fondet.

For at styret i TGF kunne søke Lotteri- og stiftelsestilsynet om avvikling var det nødvendig med 2/3 flertallsvedtak både fra Kirkerådet og Bispemøtet. Disse vedtakene ble fattet i 2018 og 2019, og søknad om avvikling ble sendt i august 2021. I mottatt forhåndsvarsel fra Lotteri- og stiftelsestilsynet datert 27.09.2021, ble det oppgitt at en ikke anså at grunnlaget for avvikling av fondet var til stede. Det er innhentet juridiske vurderinger fra EY som konkluderte med at en anså at grunnlaget for avvikling var for svakt og at en heller burde arbeide med å redusere egenkapitalen i fondet. Søknaden om omdanning for oppheving av Tilleggsgavefondet ble dermed trukket.

Siden sittende styre i TGF har sittet en lengre periode, der den siste perioden ble forlenget med mål om å avvikle fondet, fremmes det nå en sak om oppnevning av nytt styre for TGF. Styret vil få mandat om å bygge ned egenkapitalen i fondet med formål om på denne måten å avvikle stiftelsen.

Bispemøtet vedtak

1. Bispemøtet gir sin tilslutning til at det oppnevnes et nytt styre for Tilleggsgavefondet.
Fra Bispemøtet oppnevnes preses Olav Fykse Tveit og generalsekretær Elise

Sandnes som medlemmer med teologisk rådgiver Sven Thore Kloster som varamedlem.

2. Bispemøtet gir sin tilslutning til at styrets mandat er å bygge ned egenkapitalen i stiftelsen. Tilskuddene skal gis i tråd med statuttene for stiftelsen.

21/22 Kirkelig organisering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	21/22

Sammendrag

Kirkerådet skal i møte 30.-31.mai behandle forslag til prinsippvedtak som kan legges fram for Kirkemøtet i september 2022. Kirkerådet har bedt om at saken gir en nærmere beskrivelse og vurdering av to alternative modeller for organisering av arbeidsgiveransvaret – én modell med utgangspunkt i soknet som arbeidsgiver og én modell med utgangspunkt i rettssubjektet Den norske kirke. Videre bør det fremkomme av saken hva som er modelluavhengige byggesteiner, hvilke risikoer modellene har, samt et økonomisk estimat.

Bispemøtet drøftet saken med bakgrunn i sak KR 42/22 med tanke på innspill til Kirkerådets videre behandling av saken.

Bispemøtet vedtak

Kirkerådet (KR) skal i møte 30.-31.mai behandle forslag til prinsippvedtak om kirkelig organisering som kan legges fram for Kirkemøtet (KM) i september 2022.

Saksfremlegget til KR gir en nærmere beskrivelse og vurdering av to alternative modeller for organisering av arbeidsgiveransvaret – én modell med utgangspunkt i soknet som arbeidsgiver (modell 1) og én modell med utgangspunkt i rettssubjektet Den norske kirke (modell 2).

Bispemøtet (BM) har 18.-19.mai drøftet forslag til vedtak i saksfremlegget og vil gi et innspill til behandlingen i Kirkerådet:

Valg av modell for forankring av arbeidsgiveransvaret

Kirkemøtet har siden 2005 hatt som målsetting at arbeidsgiveransvaret for alle som arbeider i soknene, skal samles. Bispemøtet deler denne målsettingen. Dette har også stor oppslutning i høringen.

Fellesrådene har i dag arbeidsgiveransvar for alle kirkelig ansatte, med unntak av prestene. BM støtter at fellesrådene også i ny organisering skal utøve arbeidsgiveransvar. Saksfremlegget peker på at prestatjenesten må organiseres i enheter som generelt er større enn dagens fellesråd. Begge modellene forutsetter store fellesråd for å ivareta arbeidsgiveransvaret for alle ansatte lokalt. Det forventes også en gradvis innføring i begge modeller.

BM finner at målsettingen om én arbeidsgiverlinje i størst grad realiseres ved en nasjonal forankring av arbeidsgiveransvaret. BM mener at modell 2 fremstår som den mest tjenlige for kirken som helhet, og den som best ivaretar kirkens enhet. Den bør derfor beskrives mer utførlig i den videre prosessen.

BM har merket seg det som skrives om fordeler og ulemper ved de to alternative modellene og erkjenner at det er utfordringer knyttet til begge alternativene. Nasjonal forankring av arbeidsgiveransvaret kan bedre sikre likebehandling av alle ansatte. Modell 2 kan også i større grad håndtere at det fortsatt kan være mindre fellesråd, da de kan få støtte fra regionalt og nasjonalt hold til å ivareta ulike deler av arbeidsgiveransvaret.

Biskopens tilsyn

Høringen har bekreftet at det er bred enighet om å styrke biskopens tilsyn med *hele* kirken. Bispemøtet gir sin tilslutning til dette. I utredninger og høringssvar er det pekt på konkrete virkemidler som kan bidra til realisering av dette.

Biskopen og prostens strategiske og kirkefaglige ledelse vil uavhengig av modell ha en viktig sammenbindende rolle. Prostens rolle som medhjelper i utøvelsen av tilsynet, vil også være avgjørende.

Todelt daglig ledelse

BM støtter forslaget om at den daglige ledelsen gjennomgående skal være todelt, at kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt. Dette bør nærmere beskrives før saken legges frem for Kirkemøtet.

Proessen

Det er viktig med god dialog mellom folkevalgte organer i Den norske kirke fram mot KM i september 2022. Biskopene og bispedømmerådene har som medlemmer i KM et særlig ansvar for å lytte og legge til rette for tett kontakt med soknets organer. Ny organisering må styrke enheten i *hele* folkekirken.

22/22 Oppnevning av delegater til Lutherske Verdensforbunds generalforsamling i 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	22/22

Sammendrag

Den 13. generalforsamlingen til Det lutherske verdensforbund (LVF) finner sted i Krakow, Polen, 13.-19. september 2023. Den norske kirke kan sende seks delegater i henhold til kriterier fra LVF. Til sammen vil det være 355 delegater fra de 148 medlemskirkene. I tillegg vil det være rådgivere, gjester og personer i andre kategorier til stede, men uten stemmerett.

Mellomkirkelig råd (MKR) har i møte 10.-11. mai foreslått delegater. Bispemøtet bes om å oppnevne en biskop med vara. Endelig vedtak om oppnevning gjøres i Kirkerådet 30.-31. mai. Fristen LVF har satt, er 31. mai.

Delegater

I brev av 1. mars redegjør generalsekretær Anne Burghardt for kriteriene for nominasjoner i medlemskirkene. Disse er forankret i LVFs statutter, antall medlemmer i kirkesamfunnene, balanse mellom regionene samt fordeling på kjønn og alder.

Ut fra disse kriteriene og hensynene har Mellomkirkelig råd i møte 10.-11.mai foreslått følgende navn:

1. Kristine Sandmæl, Mellomkirkelig råds leder
(vara: Kjetil Drangsholt, MKRs nestleder)
2. Leder eller et annet folkevalgt medlem av Kirkerådet
(helst kvinne på grunn av krav om kjønnsbalanse)
(vara: Et folkevalgt medlem av KR)
3. En biskop med vara (foreslås av Bispemøtet i mai)
4. Nora Antonsen, leder av Den norske kirkes ungdomsutvalg (ungdom)
(vara: Thomas Raadin Iversen, nestleder av DnkU)
5. Samisk representant: Are Markku Tjikkom (urfolk, ungdom)
(vara: Fastsettes av Samisk kirkeråd)
6. Tron Fagermoen, leder av Teologisk nemnd
(vara: Avklares: Person med akademisk og diakonalfaglig kompetanse)

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet foreslår preses Olav Fykse Tveit som delegat til Lutherske Verdensforbunds generalforsamling 13.-19.september 2023 med biskop Kari Mangrud Alvsvåg som vara.

23/22 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	18.05.2022	23/22

Sammendrag

Det er ikke meldt saker til Eventuelt.

Bispemøtet vedtak

Skriv inn vedtaket her

